

Dôvodová správa – osobitná časť

K Čl. I

K bodu 1 [§ 2 písm. a)]

Od nadobudnutia účinnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia takejto zodpovednosti (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 263, 7.10.2009) (ďalej len „smernica 2009/103/ES“) sa na trh dostalo mnoho nových typov motorových vozidiel. Z nich sú niektoré poháňané výlučne elektrickým motorom a niektoré pomocným zariadením. Takéto vozidlá je potrebné zohľadniť pri vymedzení významu pojmu „motorové vozidlo“. Uvedené vymedzenie by malo vychádzať zo všeobecných charakteristík takýchto vozidiel, najmä z ich najvyššej konštrukčnej rýchlosti a prevádzkovej hmotnosti tak ako sa to ustanovuje v Čl. 1 bod 1 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2118 z 24. novembra 2021, ktorou sa mení smernica 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia takejto zodpovednosti (Ú. v. EÚ L 430, 2.12.2021) (ďalej len „smernica 2021/2118“).

Navrhovaná právna úprava povinne zmluvného poistenia motorových vozidiel za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „PZP“) sa bude vzťahovať na všetky vozidlá s deklarovanou maximálnou konštrukčnou rýchlosťou vyššou ako 25 km/h a tiež na vozidlá s maximálnou konštrukčnou rýchlosťou vyššou ako 14 km/h, ak ich konštrukčná hmotnosť bude vyššia ako 25 kg. Maximálna konštrukčná rýchlosť je v podstate rýchlosť, ktorú výrobca vozidla stanoví ako najvyššiu.

Definícia motorového vozidla je transpozíciou definície zo smernice 2021/2118, ktorá vymedzuje motorové vozidlá na základe kritérií ich rýchlosti resp. aj hmotnosti. Platí pre všetky členské štáty bez ohľadu na to, či sú podľa práva jednotlivých členských štátov registrované alebo nie. V podmienkach SR sa však týmto vymedzením pojmu nedochádza k výraznej vecnej zmene, nakoľko § 2 písm. b) platného zákona o PZP zostáva nezmenený a ten definuje čo považujeme za „tuzemské motorové vozidlo“.

Smernica 2021/2118 bližšie nekonkretizuje typy ani kategórie motorových vozidiel. Okrem niektorých typov elektrických kolobežiek (s konštrukčnou rýchlosťou vyššou ako 25 km/h) to môžu byť rôzne segway prípadne autonómne vozidlá ...

K bodu 2 [§ 2 písm. g) a súvisiace]

Na základe smernice 2021/2118 sa precizuje znenie definície „poškodeného“, za ktorého sa považuje každá osoba, ktorá má nárok na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu alebo ujmu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Z tohto dôvodu je aj v ostatných vecne príslušných ustanoveniach zákona o PZP potrebné jednotne používať pojem „škoda vrátane inej ujmy“.

K bodu 3 [poznámky pod čiarou]

Ide o legislatívno-technickú úpravu týkajúcu sa aktualizácie poznámok pod čiarou k odkazom 5, 6, 6aa, 6ab, a 6ac, ktoré sa vzťahujú k zákonu č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 4 [§ 2 písm. o) bod 5]

V prípade odoslaného vozidla by osoba zodpovedná za krytie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla mala mať možnosť vybrať si, či uzavrie poistné krytie v členskom štáte, v ktorom je motorové vozidlo evidované, alebo či uzavrie poistné krytie na obdobie 30 dní odo dňa prijatia zásielky kupujúcim, v členskom štáte určenia, a to aj ak vozidlo nebolo formálne evidované v členskom štáte určenia. Informačné centrum členského štátu, v ktorom je motorové vozidlo evidované v prípade, že je odlišný od členského štátu určenia, ako aj informačné centrum každého ďalšieho relevantného členského štátu, napríklad členského štátu, na území ktorého k nehode došlo alebo kde má poškodený trvalý pobyt, by mali navzájom spolupracovať, aby sa zabezpečilo, že potrebné informácie o odoslanom motorovom vozidle, ktorými disponujú v súlade s článkom 23 smernice 2009/103/ES, sú k dispozícii.

K bodu 5 [§ 2 písm. r) a s)]

Súdny dvor Európskej únie objasnil v nedávnych rozhodnutiach, najmä vo svojich rozsudkoch vo veciach Vnuk (Rozsudok Súdneho dvora zo 4. decembra 2014, Vnuk, C-162/13, ECLI:EU:C:2014:2146, Rodrigues de Andrade (Rozsudok Súdneho dvora z 28. novembra 2017, Rodrigues de Andrade, C-514/16, ECLI:EU:C:2017:908) a Torreiro (Rozsudok Súdneho dvora z 20. decembra 2017, Torreiro, C-334/16, ECLI:EU:C:2017:1007), význam pojmu „prevádzka vozidiel“. Súdny dvor konkrétne objasnil, že motorové vozidlá majú obvykle slúžiť ako dopravný prostriedok bez ohľadu na charakteristiky takýchto vozidiel, a že prevádzka takýchto vozidiel sa vzťahuje na akékoľvek používanie vozidla, ktoré je v súlade s jeho obvyklou funkciou ako dopravný prostriedok, a to bez ohľadu na terén, na ktorom sa motorové vozidlo používa, ako aj bez ohľadu na to, či stojí alebo je v pohybe. Smernica 2009/103/ES sa neuplatňuje, ak v čase nehody je obvyklou funkciou takéhoto vozidla „používanie iné ako dopravný prostriedok“. Mohlo by to tak byť v prípade, ak sa vozidlo nepoužíva v zmysle článku 3 prvého odseku uvedenej smernice, keďže jeho obvyklou funkciou je napríklad „používanie ako priemyselný alebo poľnohospodársky zdroj energie“. V záujme právnej istoty smernica 2021/2118 v Čl. 1 bod 1 písm. b) zohľadňuje uvedenú judikatúru zavedením pojmu „prevádzka vozidla“.

Zároveň sa pre účely zákona o PZP dopĺňa vymedzenie pojmu „domovský členský štát“, tak ako sa vymedzuje v Čl. 13 ods. 8 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 335, 17. 12. 2009) v platnom znení (ďalej len „smernica 2009/138/ES“).

K bodu 6 [poznámka pod čiarou]

Ide o legislatívno-technickú úpravu týkajúcu sa aktualizácie poznámky pod čiarou k odkazu 6a, ktorá sa vzťahuje k zákonu č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 7 [§ 3 ods. 3]

Vypúšťa sa odsek 3, ktorý v praxi spôsoboval nejasnosti v spojitosti s odsekom 1 uvedeného ustanovenia o tom, kedy vzniká faktická povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu. Či v momente keď sa osoba uvedená v odseku 1 stane držiteľom, vlastníkom alebo prevádzkovateľom motorového vozidla alebo až v momente, keď sa rozhodne prvýkrát použiť motorové vozidlo. Osoba uvedená v odseku 1 musí mať uzavreté poistenie zodpovednosti už v okamihu, keby sa stane jeho držiteľom, vlastníkom alebo prevádzkovateľom, bez ohľadu na to, kedy ho chce prvýkrát použiť.

V prípade cudzozemského motorového vozidla, ktorého poistenie zodpovednosti nie je kryté „zelenou kartou“ je povinnosťou vodiča takéhoto motorového vozidla uzavrieť „hraničné poistenie“. V § 16 ods. 2 zákona o PZP sa ustanovuje moment povinnosti uzavrieť hraničné poistenia a to, pri vstupe takéhoto motorového vozidla na územie Slovenskej republiky.

Súčasne sa vypustené ustanovenie nahrádza novým ustanovením, ktorým sa v súlade s definíciou motorového vozidla uvedenou v Čl. 1 bod 1 smernice 2021/2118 invalidné vozíky určené na používanie osobami s telesným postihnutím nepovažujú za motorové vozidlá, a preto sa na ne nevzťahuje ani povinnosť mať uzavreté poistenie zodpovednosti.

K bodu 8 [§ 4 ods. 2 písm. a)]

V nadväznosti na úpravu v bode 2 sa v tomto ustanovení konkretizuje čo patrí do rozsahu poistenia zodpovednosti pokiaľ ide o škody na zdraví.

K bodu 9 [§ 4 ods. 7]

Účelom navrhovanej úpravy je zabezpečiť jednotný postup poisťovateľov na slovenskom trhu a odstrániť tak problémy v aplikačnej praxi pri výpočte poisťného plnenia na náhradu škody. V zmysle v súčasnosti platnej právnej úpravy nie je explicitne stanovený spôsob výpočtu poisťného plnenia na náhradu škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, čo umožňuje poisťovateľom postupovať podľa vlastného uváženia. Vyhláška MS SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku neupravuje len povinnosti znalcov, ale postupuje sa podľa nej aj v prípade „ak ide o právny úkon alebo konanie podľa osobitného predpisu“, pričom osobitným predpisom je v tomto prípade aj Občiansky zákonník, ktorý všeobecne upravuje náhradu škody. Výslovné zavedenie tejto povinnosti by nemalo mať žiaden negatívny vplyv na poisťovateľov, keďže v zmysle tohto návrhu nie sú povinný využívať služby znalcov, len uplatňovať postupy pri výpočte náhrad škody.

K bodu 10 [§ 5 ods. 1 písm. e)]

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s navrhovaným bodom 2.

K bodu 11 [§ 6 ods. 1]

Cieľom navrhovanej úpravy tohto ustanovenia je presnejšie zadefinovanie dokladov, ktoré obsahujú údaje o motorovom vozidle, potrebné pri uzavieraní poisťnej zmluvy.

K bodom 12 a 13 [§ 7 ods. 2]

Navrhovaná úprava limitov poisťného plnenia transponuje Čl. 1 bod 5 smernice 2021/2118. V smernici 2009/103/ES sa v súčasnosti stanovujú rôzne referenčné dátumy na pravidelný

prepočet týchto limitov v rôznych členských štátoch, čo vedie k rozdielnym minimálnym výškam poistného krytia v závislosti od členského štátu.

Na zabezpečenie rovnakej minimálnej ochrany poškodených v celej Únii je ich potrebné harmonizovať a zaviesť jednotnú doložku o preskúmaní, ktorá ako referenčnú hodnotu používa harmonizovaný index spotrebiteľských cien, ktorý uverejňuje Eurostat, ako aj procesné pravidlá upravujúce takéto preskúmanie a stanovujúce jednotný časový rámec.

Každých päť rokov od 22. decembra 2021 Komisia prehodnotí uvedené sumy v súlade s harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien, ako je stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/792 z 11. mája 2016 o harmonizovaných indexoch spotrebiteľských cien nehnuteľností na bývanie a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 2494/95 (Ú. v. EÚ L 135, 24.5.2016). Komisia potom prijme delegované akty, pokiaľ ide o úpravu týchto súm, do šiestich mesiacov po skončení každého päťročného obdobia.

K bodu 14 [§ 8 ods. 3]

Nahradením pojmu „poistník“ osobou, ktorá má povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu sa v praxi umožní zohľadňovať škodový priebeh PZP za účelom poskytnutia zľavy na poistnom resp. prirážky k poistnému vzťahujúci sa priamo na osobu, na ktorú sa zo zákona o PZP vzťahuje povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu. V praxi sa totiž stáva, že poistnú zmluvu uzatvára aj iná osoba ako povinná zo zákona o PZP, len preto, že má lepší škodový priebeh a tým môže získať zľavu na poistnom. Zároveň sa dopĺňa povinnosť poisťovateľa overiť si v registri vedenom Slovenskou kanceláriou poisťovateľov, údaje o predchádzajúcom škodovom priebehu tejto osoby.

Uvedená úprava zmeny pojmu „poistník“ na „osobu, ktorá má povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu“ vyplynula z požiadavky poisťovateľov, lebo v praxi pri posudzovaní škodového priebehu poistenia zodpovednosti sa vychádza z toho, kto je povinný uzavrieť poistnú zmluvu podľa § 3 ods. 1 zákona o PZP. Nedochádza pri tejto legislatívnej úprave k žiadnej vecnej zmene, ide len o upresnenie povinných osôb, ktorými sú podľa § 3 ods. 1 zákona o PZP okrem držiteľov motorových vozidiel, aj ich vlastníci resp. prevádzkovatelia.

K bodu 15 [§ 8 ods. 4 a 5]

Navrhované doplnenie uvedeného ustanovenia vychádza z Čl. 1 bod 15 smernice 2021/2118 Ustanovuje sa povinnosť pre poisťovateľov pri uzavieraní poistných zmlúv zohľadňovať predchádzajúci škodový priebeh poistenia. Na zjednodušenie kontroly a overovania škodového priebehu je dôležité, aby obsah a forma dokladov preukazujúcich škodový priebeh poistenia boli rovnaké vo všetkých členských štátoch. Okrem toho poisťovateľa, ktorí ho zohľadňujú za účelom určenie výšky poistného, by nemali osobu, ktorá je povinná uzavrieť poistnú zmluvu, diskriminovať na základe jej štátnej príslušnosti alebo na základe členského štátu predchádzajúceho bydliska tejto osoby.

Zároveň by poisťovatelia mali považovať doklad o škodovom priebehu poistenia z iného členského štátu za rovnocenný s dokladom vystaveným v Slovenskej republike a uplatňovať na klienta z iného členského štátu všetky zľavy, ktoré by boli dostupné inak identickému domácomu klientovi, a to aj zľavy v rámci systému „bonus/malus“.

S cieľom overenia si, či a ako poisťovatelia zaobchádzajú s dokladmi preukazujúcimi škodový priebeh poistenia, by poisťovatelia mali zverejňovať všeobecný prehľad o svojich politikách v súvislosti s tým, ako používajú minulé nároky na odškodnenie pri výpočte poistného. Formu a obsah dokladu o škodovom priebehu poistenia určí nariadenie Komisie.

K bodu 16 [§ 9 ods. 1 písm. a)]

Navrhovanou úpravou sa upresňuje, zánikom akých motorových vozidiel, zaniká aj ich PZP. PZP v prípade zániku motorového vozidla, ktoré podlieha evidencii vozidiel, zaniká až vyradením tohto vozidla z evidencie vozidiel. Na druhej strane existujú motorové vozidlá (napr. niektoré pracovné stroje, v budúcnosti to budú aj iné vozidlá v zmysle nového znenia § 2), ktoré nepodliehajú alebo nebudú podliehať evidencii vozidiel. Pre tieto motorové vozidlá bude ich zánik dôvodom pre zánik PZP, keďže sa na ne nevzťahuje písm. c), teda vyradenie z evidencie vozidiel. Z tohto dôvodu je potrebné v zákone o PZP presnejšie špecifikovať, na ktoré vozidlá sa aplikuje zánik PZP z dôvodu zániku motorového vozidla a na ktoré sa aplikuje zánik poistenia z dôvodu vyradenia vozidla z evidencie vozidiel. V praxi sa totiž stáva, že poisťník si po zániku motorového vozidla (zničením, odcudzením, zošrotovaním...) nesplní evidenčnú povinnosť v zmysle zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a nepožiada dopravný inšpektorát o vyradenie vozidla z evidencie vozidiel, ale odvoláva sa na zánik PZP z dôvodu zániku motorového vozidla podľa písm. a).

K bodu 17 [poznámka pod čiarou]

Ide o legislatívno-technickú úpravu týkajúcu sa aktualizácie poznámky pod čiarou k odkazu 13, ktorý sa vzťahuje k zákonu č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 18 [§ 9 ods. 1 písm. f)]

Ide o zosúladenie znenia zákona o PZP so zákonom č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke.

K bodom 19 a 21 [§ 9 ods. 2 a § 11 ods. 3]

V súvislosti so zvýšenou snahou o informatizáciu spoločnosti a tým zjednodušenia života občanov v niektorých životných situáciách sa upresňuje, ktoré informácie si poisťovatelia vedia zistiť prostredníctvom informačných systémov z centrálnej evidencie vozidiel a z registra vedeného kanceláriou. Odpadnú tak niektoré oznamovacie povinnosti poisťníka voči svojmu poisťovateľovi.

K bodu 20 [§ 10 ods. 1]

V súvislosti so zvýšenou mierou informatizácie spoločnosti sa navrhuje upustiť od oznamovania vzniku škodovej udalosti písomnou formou. Poisťovatelia na tento účel majú pre svojich klientov v súčasnosti k dispozícii aj iné formy nahlasovania škodových udalostí napr. formuláre na webových stránkach, mobilné aplikácie alebo aj možnosť oznámiť škodovú udalosť telefonicky.

K bodu 22 [poznámka pod čiarou]

Ide o legislatívno-technickú úpravu týkajúcu sa aktualizácie poznámky pod čiarou k odkazu 15c, ktorý sa vzťahuje k zákonu č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 23 [§ 11 ods. 11]

Navrhuje sa úprava minimálnej výšky sumy od ktorej je poisťovateľ povinný vrátiť poisťníkovi zostávajúcu časť poistného pri zániku poistenia pred koncom poistného obdobia. Táto suma je ustanovená v zákone o PZP od jeho účinnosti v roku 2001 vo výške 50 Sk (v prepočte je to 1,66 eur), čo je vzhľadom na súčasnú výšku poistného ako aj administratívnych nákladov poisťovateľa s tým spojených zanedbateľná hodnota. Preto sa navrhuje jej úprava na 5 eur.

K bodu 24 [§ 11 ods. 13 písm. b)]

Touto navrhovanou úpravou sa dopĺňa povinnosť poisťovateľa informovať poisťníka pred uplynutím poistného obdobia o informáciu presnom dátume zániku PZP. Na rozdiel od ostatných typov poistení v PZP nie je povinnosť poselať výzvu na úhradu poistného, od doručenia ktorej sa viaže zánik poistenia. V PZP zánik poistenia nastane automaticky, v prípade nezaplatenia poistného, a to mesiac po jeho splatnosti, preto považujeme za potrebné, poisťníka informovať o “hrozbe” automatického zániku poistenia v prípade nezaplatenia poistného.

K bodu 25 [§ 12]

Navrhovaná právna úprava reaguje na problémy v praxi, ktoré vznikajú pri uplatňovaní postihu poisťovateľa voči poistenému a sú zdrojom mnohých nedorozumení medzi poisťovateľmi a ich klientami po výplate poistného plnenia. Spory medzi nimi o náhrade poistného plnenia patria medzi veľmi časté súdne spory, pri ktorých sa jedná častokrát o značné finančné postihy, ktoré môžu pre poisteného byť až likvidačné.

Prioritou postihové práva by mala byť skôr preventívna funkcia ako represívna, ktorá neprihliada ani na princíp primeranosti. Prioritou úlohou prevencie je výchova poistených ako účastníkov premávky dodržiavať pravidlá cestnej premávky a sekundárnou je pôsobiť na poisťníkov a poistených, aby plnili povinnosti voči poisťovateľovi.

Navrhovaná právna úprava hovorí o „práve“ poisťovateľa na náhradu poistného plnenia, pričom postihové dôvody sú jasne vymedzené v návrhu zákona a poisťovateľ ich nemôže zužovať ani rozširovať. Ako nadbytočné sa v súčasnosti platnom zákone o PZP javí paralelne upravené rovnaké dôvody postihu proti poistenému a poisťníkovi, najmä preto, že uplatnenie postihu proti poisťníkovi býva veľmi sporné. Poisťovateľ totiž vypláca poistné plnenie za poisteného a nie za poisťníka.

V súčasnej právnej úprave absentuje aj kauzalita medzi poistným plnením poisťovateľa a porušením právnej povinnosti poisteného, ktorá je obsiahnutá v navrhovanej právnej úprave tým, že poistený si nesplní povinnosť bez dôvodov hodných osobitného zreteľa a poisťovateľ preukáže, že to bolo dôvodom sťaženia alebo znemožnenia riadneho prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie.

Princíp uplatňovania náhrady za poistné plnenie vychádza z predpokladu, že výška postihu bude podliehať samoregulácii poisťovateľov, a že každý poisťovateľ bude disponovať regresnými smernicami, ktoré určia rozsah postihu s prihliadnutím na konkrétne skutkové okolnosti a princípy primeranosti. V praxi to znamená, že poisťovatelia by si nemali uplatňovať

postih voči poisteným v plnej výške ich poskytnutého poistného plnenia. Ak by poisťovateľ uplatňoval vždy postih v plnej výške vyplatených súm, PZP by stratilo svoj zmysel, to znamená, že poisťovateľ by mal svoje postihové právo primerane znížiť v závislosti od osobných, zárobkových a majetkových pomerov poisteného a od okolností, za ktorých došlo ku škode.

K bodu 26 [§ 15 ods. 1]

V súlade s Čl. 1 bod 14 smernice 2021/2118 sa navrhuje doplniť ustanovenie § 15 o priamy nárok poškodeného v prípade nehôd spôsobených prípojnými vozidlami, v súvislosti s ktorými bolo uzavreté PZP, a ktoré je oddelené od poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú ťažným vozidlom. Poškodený by mal mať možnosť uplatniť si nárok voči poisťovateľovi prípojného vozidla, len v tom prípade, ak nie je možné identifikovať ťažné motorové vozidlo.

K bodu 27 [§ 15 ods. 2]

Ďalej sa navrhuje doplniť odsek 3 o priamy nárok poisteného voči poisťovateľovi v prípade, že poistený vyplatil náhradu škody priamo poškodenému. V praxi sa často stáva, že si poškodený uplatní nárok na náhradu škody voči poistenému iba v civilnom sporovom konaní alebo že trestný súd zaviazne poisteného na náhradu škody poškodenému. Súčasná právna úprava však neupravovala právo poisteného na náhradu vyplatenej sumy poškodenému proti poisťovateľovi. Poisťovatelia z dôvodu absencie takejto výslovnej právnej úpravy odmietajú poistenému refundovať vyplatenú náhradu škody. Poistený si preto musí často uplatňovať túto náhradu žalobou proti poisťovateľovi, pričom v mnohých prípadoch si poisťovatelia uplatnia námietku premlčania a celá ťarcha náhrady škody tak zostáva na poistenom.

K bodu 28 [§ 16 ods. 7]

V súvislosti so zvyšujúcimi sa sumami poistného sa navrhuje aj zvýšenie spodnej hranice poistného, ktorú je vodič cudzozemského motorového vozidla povinný zaplatiť Slovenskej kancelárii poisťovateľov v prípade, ak takéto motorové vozidlo prevádzkuje na území Slovenskej republiky po uplynutí platnosti zelenej karty alebo bez uzavretého hraničného poistenia.

K bodom 29 [§ 18 ods. 3]

Na základe Čl. 1 bod 3 smernice 2021/2118 sa vyžaduje, aby sa upustilo od vykonávania kontroly PZP, pokiaľ ide o motorové vozidlá obvykle sa nachádzajúce na území iného členského štátu a pokiaľ ide o motorové vozidlá, ktoré sa obvykle nachádzajú na území tretej krajiny a ktoré vstupujú na ich územie z územia iného členského štátu. Nový technologický vývoj (napr. technológia umožňujúca automatické rozpoznávanie evidenčných čísel vozidiel), umožňuje kontrolovať poistenie vozidiel bez ich zastavenia, a teda bez zasahovania do voľného pohybu osôb.

Navrhuje sa preto, aby uvedené kontroly PZP sa vykonávali, iba vtedy, ak sú nediskriminačné, potrebné a primerané, tvoriace súčasť všeobecného systému kontrol na našom území a vykonávajúce sa aj v prípade motorových vozidiel evidovaných na území Slovenskej republiky bez nutnosti zastavenia motorového vozidla.

K bodu 30 [§ 19 ods. 1]

V súvislosti so zvyšujúcimi sa sumami poistného sa navrhuje aj zvýšenie rozpätia pokút, ktoré je oprávnený uložiť okresný úrad osobe, ktorá je v zmysle § 3 ods. 1 zákona o PZP povinná uzavrieť poistnú zmluvu na tuzemské motorové vozidlo a túto povinnosť si nesplnila.

K bodu 31 [§ 19 ods. 5]

Vzhľadom na vnútornú organizáciu okresných úradov súčasná právna úprava miestnej príslušnosti okresných úradov spôsobuje pri výkone štátnej správy na úseku PZP určité aplikačné problémy. Podľa platného odseku 5 zákona o PZP má pokutu ukladať okresný úrad v mieste trvalého pobytu alebo sídla držiteľa, vlastníka alebo prevádzkovateľa motorového vozidla. V praxi však tieto pokuty za neuzavretie poistnej zmluvy ukladajú iba okresné úrady uvedené v prílohe č. 2 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 32 [poznámka pod čiarou]

Ide o legislatívno-technickú úpravu týkajúcu sa aktualizácie poznámky pod čiarou k odkazu 26, ktorý sa vzťahuje k zákonu č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

K bodu 33 [§ 20 ods. 8]

Navrhovaná úprava týkajúca sa tvorby technických rezerv zosúladí ustanovenia zákona o PZP s medzinárodnými štandardmi finančného výkazníctva na základe ktorých Slovenská kancelária poisťovateľov vytvára technické rezervy. Slovenská kancelária poisťovateľov je povinná postupovať v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, teda nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 z 19. júla 2002 o uplatňovaní medzinárodných účtovných noriem v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 297/2008 z 11. marca 2008 a nariadenia Komisie (ES) č. 1126/2008 z 3. novembra 2008, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy v platnom znení.

Touto legislatívnou úpravou sa Slovenská kancelária poisťovateľov dostáva z tzv. „osobitného režimu“, ktorým zákon o PZP priamo určoval povinnosť tvorby technických rezerv, do režimu, v ktorom fungujú aj štandardné poisťovne, čiže na základe medzinárodných účtovných štandardov. Cieľom bolo zosúladiť je postavenie na úroveň postavenia poisťovní na základe požiadaviek Národnej banky Slovenska ako aj samotnej Slovenskej kancelárie poisťovateľov.

K bodom 34 až 37 [§ 20 ods. 9 až 13]

Navrhovanou úpravou sa investovanie prostriedkov aktív Slovenskej kancelárie poisťovateľov približuje k zásade obozretného investovania (prudent person principle) zavedeného smernicou 2009/138/ES a v našom práve transponovanou v § 64 zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Uvedená právna úprava by tak odstránila limity a obmedzenia stanovené opatrením Národnej banky Slovenska. Zároveň sa upravujú zásady, ktoré je Slovenská kancelária poisťovateľov povinná dodržiavať pri umiestňovaní prostriedkov aktív kryjúcich záväzky vyplývajúce z tohto zákona a ustanovuje sa povinnosť predkladania prehľadu o ich umiestnení Národnej banke Slovenska.

K bodu 38 [§ 23 ods. 3]

Navrhuje sa vypustenie zástupcov Ministerstva financií Slovenskej republiky z kontrolnej komisie Slovenskej kancelárie poisťovateľov. Na základe fungovania Slovenskej kancelárie poisťovateľov, ktorá združuje komerčné poisťovne poskytujúce PZP, sa stráca potreba zástupcov Ministerstva financií Slovenskej republiky v jej kontrolnom orgáne, ktorá mala isté opodstatnenie v minulosti, v čase prechodu zo systému zákonného poistenia zodpovednosti spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poskytovaného jednou štátnou poisťovňou na súčasný systém PZP fungujúci na báze komerčných poisťovní.

K bodu 39 [§ 24 ods. 2 písm. c)]

Ide o terminologickú úpravu pojmov tak, aby pojmy „poisťovňa v konkurznom konaní a v likvidácii“ používané v zákone č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a v smernici 2021/2118 boli zosúladené aj s pojmami v zákone o PZP.

K bodu 40 [§ 24 ods. 2 písm. e)]

Vzhľadom na transpozíciu smernice 2021/2118, ktorou sa poistné plnenie z garančného fondu vzťahuje aj na škody spôsobené prevádzkou cudzozemského motorového vozidla, ktoré sa spravidla nachádza na území iného členského, na základe zákonom stanovených podmienok, je potrebné vypustenie uvedeného ustanovenia, v ktorom sa práve na tieto prípady vzťahovala výnimka z poistného plnenia.

K bodu 41 [§ 24 ods. 4]

Navrhovanou úpravou ide o precizovanie textu, kedy má byť útvárom Policajného zboru nehoda zakladajúca právo poškodeného na náhradu škody z poistného garančného fondu zistená, s cieľom predchádzať poistným podvodom. V poisťovacej praxi sa totiž vyskytli aj prípady, keď poškodený v snahe získať poistné plnenie z garančného fondu nahlásil útvaru Policajného zboru „škodu“ spôsobenú napr. pred rokom.

K bodu 42 [§ 24 ods. 5]

Navrhuje sa vypustiť uvedené ustanovenie zo zákona o PZP, v nadväznosti na novo navrhovanú úpravu v § 24d, ktorá v zmysle smernice 2021/2118 podrobnejšie upravuje poskytovanie poistného plnenia v prípade, že poisťovateľ je v konkurznom konaní alebo v likvidácii.

K bodu 43 [§ 24 ods. 7]

Týmto ustanovením sa navrhuje rozšíriť právo Slovenskej kancelárie poisťovateľov na náhrady toho čo plnila za poisteného aj o náklady, ktoré jej vznikli v súvislosti s vybavovaním samotnej škodovej udalosti ako aj s uplatňovaním si svojho práva na ich náhradu. V praxi sa často jedná o zložité právne dokazovania a súdne konania medzi ňou a škodcom, čím jej vznikajú nad rámec jej poistného plnenia ničím nekryté finančné náklady.

K bodu 44 [§ 24 ods. 8]

Ak vznikne spor medzi Slovenskou kanceláriou poisťovateľov a poisťovateľom o tom, kto má poškodenému plniť, poistné plnenie je povinná poskytnúť Slovenská kancelária poisťovateľov. Ak z ďalšieho prešetrovania vyplynie, že poistné plnenie alebo jeho časť mal poskytnúť

poisťovateľ, poisťovateľ je povinný nahradiť Slovenskej kancelárii poisťovateľov to, čo za neho plnila.

Takéto prípady na základe námietky osoby zodpovednej za škodu však môžu skončiť aj na súde, ktorý rozhodne o tom, že plniť mal poisťovateľ. Keďže spory trvajú aj niekoľko rokov poisťovateľ namieta premlčanie nároku Slovenskej kancelárie poisťovateľov s odvolaním sa na §101 Občianskeho zákonníka. Takýto stav je nespravodlivý, pretože namiesto konkrétneho poisťovateľa, ktorý poistné prijal, škodu v konečnom dôsledku zaplatia všetci členovia Slovenskej kancelárie poisťovateľov, keďže Slovenská kancelária poisťovateľov vypláca poistné plnenie z finančných prostriedkov poskytnutých formou príspevkov od všetkých jej členov.

K bodu 45 [§ 24d]

Navrhovaným ustanovením zákona sa transponuje Čl. 10a a Čl. 25a smernice 2021/2118, ktorých cieľom je účinná a efektívna ochrana poškodených v dôsledku dopravných nehôd.

To si vyžaduje, aby uvedení poškodení mali nárok na náhradu škody v tom členskom štáte, kde majú bydlisko, a to aj vtedy, keď utrpeli ujmu v dôsledku nehôd, ku ktorým došlo v inom členskom štáte, než je členský štát ich bydliska. Vyžaduje sa tiež, aby v prípadoch, keď sú ich nároky oprávnené, boli uvedeným poškodeným vždy vyplatené príslušné sumy za ich ujmy na zdraví alebo akékoľvek škody na ich majetku, a to bez ohľadu na to, že je poisťovateľ škodcu v konkurznom konaní alebo v likvidácii.

Poisťovateľ sa môže stať platobne neschopným rôznymi spôsobmi, napríklad v dôsledku vyhlásenia konkurzu, z dôvodu neplnenia svojich povinností po tom, ako sa vzdal svojho povolenia vo svojom domovskom členskom štáte, alebo tým, že sa na neho vzťahuje opatrenie o zrušení povolenia alebo rozhodnutie o zákaze jeho činnosti.

Ak sa vydá rozhodnutie o začatí konkurzného konania alebo procesu likvidácie, uvedené rozhodnutie sa v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov uverejňuje v Obchodnom vestníku. Slovenská kancelária poisťovateľov o tom bez zbytočného odkladu informuje všetky subjekty zodpovedné za náhradu škody v iných členských štátoch. Slovenská kancelária poisťovateľov má vo všetkých štádiách konania právomoc požadovať o informácie, informovať ostatné príslušné orgány, úrady a zainteresované strany v členských štátoch a byť nimi informovaná a spolupracovať s nimi. Takéto informácie sú dôležité na zabezpečenie toho, aby Slovenská kancelária poisťovateľov mohla pred uhradením náhrady sama alebo spolu so všetkými príslušnými stranami zistiť, či poškodeného v súvislosti s jeho nárokom poisťovateľ už odškodnil.

Každý poškodený, ktorému bola spôsobená škoda tuzemským motorovým vozidlom poisteným u poisťovateľa, ktorý je v konkurznom konaní alebo v likvidácii má právo na náhradné poistné plnenie proti Slovenskej kancelárii poisťovateľov, rovnako tak aj každý poškodený s trvalým pobytom alebo sídlom na území Slovenskej republiky, ktorému bola škoda spôsobená motorovým vozidlom poisteným u poisťovateľa v konkurznom konaní alebo v likvidácii z iného členského štátu, ktorý nie je jej členom.

Slovenská kancelária poisťovateľov je povinná poskytnúť náhradné poistné plnenie poškodenému a má právo spätne požiadať o uvedenú náhradu subjekt zodpovedný za náhradu škody v domovskom členskom štáte poisťovateľa, ktorý je v konkurznom konaní alebo v likvidácii a poistil takéto motorové vozidlo.

Zároveň je Slovenská kancelária poisťovateľov povinná uhradiť platbu subjektu zodpovednému za náhradu škody v členskom štáte, na území ktorého má poškodený bydlisko, za poisťovateľa, ktorý poistil tuzemské motorové vozidlo, a ktorú v prospech poškodeného uskutočnil subjekt zodpovedný za náhradu škody v členskom štáte, kde má poškodený trvalý pobyt alebo sídlo.

K bodu 46 a 47 [§ 25 ods. 1 a 3]

V nadväznosti na navrhované úpravy v bodoch 14 a 15 sa rozširuje účel registra vedeného Slovenskou kanceláriou poisťovateľov.

K bodu 48 [poznámky pod čiarou]

Ide o legislatívno-technickú úpravu týkajúcu sa aktualizácie poznámok pod čiarou k odkazu 26b, ktorý sa vzťahuje k zákonu č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a k odkazu 27, ktorý sa vzťahuje k zákonu č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 49 [§ 28e]

V súvislosti so znížením počtu členov kontrolnej komisie Slovenskej kancelárie poisťovateľov o zástupcov Ministerstva financií SR je potrebné ustanoviť zánik ich členstva priamo zo zákona o PZP.

K bodu 50 [Príloha k zákonu]

Aktualizuje sa zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie uvedených v prílohe k zákonu z dôvodu zrušenia smerníc kodifikovanou smernicou 2009/103/ES.

K Čl. II

V súvislosti s implementáciou opatrenia Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, Komponentu č. 17 - Budovanie eGovernment riešení prioritných životných situácií sa pripravuje komplexná digitalizácia životnej situácie „Kúpa a vlastníctvo motorového vozidla“. Okrem zjednodušenia a urýchlenia procesu evidencie motorových vozidiel pre občanov a podnikateľov je cieľom návrhu právnej úpravy aj posilnenie využívania elektronických služieb štátu a dôsledné napĺňanie antibyrokratických opatrení štátu.

V tejto súvislosti sa navrhuje právna úprava, ktorou sa v praxi implementuje automatizované overovanie platnosti PZP pri evidenčnom úkone realizovanom osobne na dopravnom inšpektoráte alebo prostredníctvom elektronickej služby bez potreby dokladovania poistenia zo strany občana (v prípade ak sú údaje k dispozícii zo systémov Slovenskej kancelárie poisťovateľov).

Poskytovanie notifikácií o platnosti technickej a emisnej kontroly na základe kontaktných údajov uvedených pri evidenčných úkonoch súvisiacich s vozidlom ako aj možnosť proaktívneho vyzvania kupujúceho na udelenie splnomocnenia v súvislosti so zmenou držby a vlastníctva vozidla prostredníctvom elektronickej služby v lehote 5 dní od vyzvania vlastníkom vozidla.

K Čl. III

K bodu 1 [§ 6 ods. 1 písm. ag)]

Členské štáty by nemali uplatňovať smernicu 2009/103/ES na prevádzku vozidiel v rámci podujatí a činností motoristického športu vrátane pretekov a súťaží, ako aj tréningov, skúšok a predvádzania vrátane tých, ktoré sa týkajú rýchlosti, spoľahlivosti alebo zručností. Takéto vyňaté činnosti by sa mali vykonávať vo vyhradenej a vymedzenej oblasti takým spôsobom, aby sa zabezpečilo, že bežná doprava, verejnosť a všetci, ktorí sa do týchto činností nezapájajú, nebudú môcť skutočne ani potenciálne využívať trasu, na ktorej sa jazdí. Takéto činnosti zvyčajne zahŕňajú činnosti na vyhradených tratiach alebo trasách motoristického športu a v oblastiach v ich bezprostrednej blízkosti, ako sú zabezpečené oblasti, oblasti zastávok v boxoch a garáže, kde je riziko nehody v porovnaní s bežnými cestami oveľa vyššie a do ktorých by neoprávnené osoby nemali vstupovať.

V zmysle Čl. 1 bod 2 písm. b) smernice 2021/2118 sa takáto výnimka z PZP uplatňuje len vtedy, keď organizátor podujatia alebo činnosti alebo akákoľvek iná strana uzatvorili alternatívne poistenie alebo poskytli inú záruku pokrývajúcu škodu spôsobenú ktorejkoľvek tretej strane vrátane divákov a ostatných okolostojacich osôb, ale nie nevyhnutne škodu spôsobenú zúčastneným vodičom a ich vozidlám.

Navrhovaná právna úprava preto ustanovuje povinnosť pre organizátora takéhoto podujatia uzatvoriť poistenie všeobecnej zodpovednosti za škodu spôsobenú súťažiacimi motorovými vozidlami v limitoch poistného plnenia minimálne vo výške ustanovenej v § 7 zákona o PZP. Organizátor takéhoto podujatia okrem poistenia môže využiť aj možnosť inej záruky napr. bankovej záruky, prípadne záruky nejakej medzinárodnej motoristickej organizácie, pod ktorej záštitou sa takýto pretek koná. V podmienkach SR sa však takéto záruky ako alternatíva k poisteniu zodpovednosti v praxi nevyužívajú.

K bodom 2 a 3 [§ 24 ods. 1 a § 25 ods. 1]

V nadväznosti na úpravu v bode 1 sa v ustanoveniach o správnych deliktoch a priestupkoch dopĺňa sankcia pre organizátora motoristického podujatia za nesplnenia si povinnosti uzavrieť poistnú zmluvu.

K bodu 4 [§ 31d]

Dopĺňa sa transpozičné ustanovenia v súvislosti so smernicou 2021/2118.

K bodu 5 [príloha k zákonu]

Dopĺňa sa zákon o prílohu k zákonu, v ktorej sa uvádza zoznam preberaných právne záväzných aktov EÚ v súvislosti s bodom 1, ktorým sa do novelizovaného zákona transponuje ustanovenie Čl. 1 bod 2 písm. b) smernice 2021/2118.

K Čl. IV

Účinnosť zákona sa navrhuje 1. augusta 2024.